

QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)

Magistrat

Dr Rachel Montebello B.A. LL.D.

Rikors Numru: 74/2019 RM

Francis Debono

-Vs-

Adrian Zammit

Illum, 15 ta' Diċembru, 2021

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors tal-attur ipprezentat fir-Registru ta' din il-Qorti nhar it-22 ta' April 2019 fejn talab lil din il-Qorti, prevja d-dikjarazzjoni ta' din il-Qorti f'okkazzjonijiet matul dan l-ahhar zmien partikolarment fit-13 ta' Frar 2019 u fis-16 ta' Frar 2019, permezz ta' diversi filmati mtellgħa fuq is-sit soċjali Facebook, liema filmati jista' jaccessahom kulhadd u li jikkostitwixxu mezz li bih kliem jew immagini vizwali jistgħu jinstemgħu jew jigu percepiti, bil-hsieb li jagħmel hsara lir-rikorrent u li jtelliflu gieħu, l-intimat wettaq libell u jew ingurja gravi fil-konfront tal-istess rikorrent;

Tikkudanna lill-intimat sabiex ihallas lir-rikorrent dik is-somma li komplessivament ma teccedix il-himstax -il elf euro (15,000) kif jogħgħobha tistabilixxi din il-Qorti in

linea ta' danni morali għall-malafama gravi subita u dan a tenur tal-Artikolu 9 tal-Kapitolu 579 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bl-ispejjez kontra l-intimat li hu minn issa ngunt għas-subizzjoni.

Rat ir-Risposta tal-konvenut Adrian Zammit ipprezentata nhar il-21 ta' Mejju 2019 fejn eċċepixxa illi t-talba tal-attur hija kompletament infondata fil-fatt u fid-dritt u dan għar-raġunijiet segwenti :-

1. Illi fl-ewwel lok, il-filmati mtellgħa fuq is-sit soċjali Facebook allegatament malafamanti u libelluż ma jikkonċernawx lis-Sur Francis Debono u fl-ebda hin u fl-ebda mument ma għe implikat is-Sur Debono ;
2. Illi fit-tieni lok, u bla ebda preġudizzju għall-premess, l-esponent mhux biss għandu d-dritt iżda għandu d-dmir li jinforma l-pubbliku dwar kwistjonijiet ta' interess pubbliku u politiku, u kwalsijasi limitazzjonijiet għat-tali jedd jikkostitwixxu ksur tad-drittijiet fundamentali tiegħu, ossijja d-dritt tal-liberta tal-espressjoni u l-liberta ġurnalistika in ġenerali ;
3. Illi fit-tielet lok, u bla ebda preġudizzju għall-premess, il-filmati mtellgħa fuq is-sit soċjali Facebook in kwistjoni jitrattaw fatti w kummenti ta' natura soċjali u politika, rigwardanti persuna fittizzja li holoq l-intimat u jikkostitwixxu "*fair comment*" f'soċjeta' demokratika, u dan kif ser jiġi ppruvat;
4. Illi fir-aba' lok, u bla ebda' preġudizzju għall-premess, ir-rikorrenti għandu f'kull każ jipprova l-ħsara li huwa sofra għar-reputazzjoni tiegħu in bażi tal-filmati mtellgħa fuq is-sit soċjali Facebook allegatament malafamanti u libelluż ;
5. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti li huwa minn issa ngunt in subizzjoni.

L-attur qiegħed jimpunja tliet filmati speċifiċi li tella' l-konvenut fuq Facebook fit-12 ta' Frar 2019, fl-14 ta' Frar 2019 u fis-16 ta' Frar 2019, liema filmati huwa jikkontendi jikkostitwixxu, fost diversi filmati oħrajn pubblikati ta' kuljum mill-konvenut, kampanja maħsuba biex jimmalafamawh u jirredikolawh fir-run up għall-elezzjoni tal-Kunsill Lokali tal-Marsa (tellieqa f'Mejju). L-attur, li dak iż-żmien kien is-Sindku tal-Kunsill Lokali tal-Marsa u kien ilu jokkupa din il-kariga għal hamsa u għoxrin sena, isostni fix-xhieda tiegħu illi għalkemm hu minnu li l-konvenut qatt ma semmieh b'ismu f'dawn il-filmati, huwa identifikabbli fir-referenza kontinwa għall-*"mustaċċun"* u għaliex diversi residenti tal-Marsa kienu jiġbdulu l-attenzjoni li l-konvenut kien qed jgħid fuqu. Xehed ukoll li huwa ħassu mdejjaq, mhedded, persegwitat u ingurjat b'dawn il-filmati kif ukoll inkwetat minħabba r-reputazzjoni tiegħu. Għalkemm effettivament huwa reġa' ġie elett f'isem il-Kunsill Lokali fl-elezzjonijiet ta' Mejju 2019, l-attur jaddebita l-fatt li huwa ma rnexxilux iżomm postu bħala Sindku parzjalment għal dawn il-filmati fejn ġie redikolat kontinwament mill-konvenut.

L-attur fl-Affidavit tiegħu indika b'mod ġenerali dawk l-istqarrijiet li ħassu malafamat bihom, fosthom fejn il-konvenut jgħid li l-mustaċċun:- jissendika bit-tromba u jnemmes biha fid-direzzjoni tal-latrini pubbliċi lejn il-klandestini; jixtri kwantitajiet kbar tal-pilloli l-blu u jakkwista affarijiet b'xejn kif ukoll jisraq ħwejjeġ ħaddiehor¹. Imbagħad, fil-pendrive² kontenenti l-filmati attwali li li ġew imxandra mill-konvenut u li fihom l-istqarrijiet allegatament malafamanti, l-attur issenjala dawk is-siltiet speċifiċi li qiegħed jimpunja permezz ta' din l-azzjoni billi ttraskriva l-kliem tal-konvenut fil-filmati rispettivi.

Il-konvenut jikkontendi *in primis* illi l-filmati in kwistjoni ma jirreferux għall-attur u ma jimplikawh bl-ebda mod għaliex dawn jittrattaw persuna fittizzja li huwa ħoloq.

---

¹ Ara Affidavit ta' Francis Debono, fol. 12 u 13.

² Dok. D annessa mal-Affidavit tal-attur.

Isostni ulterjorment illi l-filmati li huwa xandar huma dwar materji ta' interess pubbliku u l-istqarrijiet impunjati jikkostitwixxu kummenti soċjali u politiċi kif ukoll kumment ġust.

Huwa xehed illi fil-programm tiegħu, fejn jieħu vidjow tiegħu nnifsu live, jipprova jferraħ lin-nies kif ukoll jiddiskuti temi korrenti li jkunu fl-aħbarijiet. Hu sostna li f'dawn il-filmanti huwa kien qiegħed jesprimi d-dizappunt tiegħu għas-sitwazzjoni li l-Marsa kienet tinsab fiha dak iż-żmien ("*dizastru totali*") għaliex kien hemm nuqqas ta' superviżjoni fil-lokal u ħafna serq. Stqarr ukoll illi filwaqt li huwa verament kien jikkritika t-tmexxija tal-Kunsill, l-intenzjoni tiegħu kienet li jtejjeb il-Marsa u jqajjem kuxxjenza dwar l-importanza tal-elezzjoni tal-Kunsill Lokali għat-tibdil fis-sistema tat-tmexxija. Il-konvenut xehed ukoll illi biex iwassal il-messaġġ tiegħu huwa juża karattri immaginarji u pupi, fosthom ħmar, avukat u wieħed bil-mustaċċi ("*il-mustaċċun*") u dan biex ma jwegġa' u ma joffendi lil hadd. Jinsisti illi huwa qatt ma semma isem l-attur jew is-Sindku tal-Marsa u bil-karattru tal-mustaċċun, li huwa pupu li ħolqu huwa stess, ma kien qed jirreferi għal hadd, ma ried iwassal l-ebda messaġġ iżda ried biss jgħaddi ż-żmien.

Il-fatti li joħorġu mill-atti u mill-provi tal-kawża u li dwarhom m'hemmx kontestazzjoni, huma dawn li ġejjin:-

- Il-partijiet it-tnejn Marsin;
- L-attur kien is-Sindku tal-Kunsill Lokali tal-Marsa fiż-żmien meta l-konvenut tella' l-filmati impunjati, fi Frar 2019;
- Dak iż-żmien kienet għaddejja kampanja elettorali tal-Kunsilli Lokali u l-attur kif ukoll il-konvenut it-tnejn kienu kandidati f'dik l-elezzjoni li saret ftit xhur wara f'Mejju 2019;
- L-attur kien ilu jokkupa l-kariga ta' Sindku tal-Kunsill Lokali tal-Marsa għal ħamsa u għoxrin sena;
- Għalkemm ġie elett bħala Kunsillier fl-elezzjonijiet ta' Mejju 2019, ma rnexxilux jiġi elett fil-kariga ta' Sindku;

- Il-konvenut kien dak iż-żmien, kritiku tal-operat tal-Kunsill u l-inazzjoni tiegħu f'materji fosthom dwar allegat nuqqas ta' sigurta' fil-lokal tal-Marsa u dwar tlajjar minn ġemgħat ta' persuni f'ċerti żoni fil-Marsa;
- Il-konvenut għalkemm kien hu wkoll kandidat għal din l-elezzjoni, wera l-appoġġ tiegħu għal kandidati oħrajn, fosthom ċertu Azzopardi li mill-atti jirriżulta wkoll li eventwalment għab l-ikbar numru ta' voti biex għeleb lill-attur fil-kariga ta' Sindku tal-Kunsill Lokali tal-Marsa.

Ikkunsidrat;

Illi qabel xejn għandu jiġi stabbilit jekk l-attur huwiex identifikabbli mill-pubblikazzjonijiet impunjati u f'każ affermattiv, trid tgħaddi biex tindaga jekk l-istqarrijiet senjalati mill-attur humiex malafamanti fil-konfront tiegħu.

Collins, fir-rigward tal-kunċett tal-identifikazzjoni tal-persuna aggravata fil-pubblikazzjoni, jgħid:-

*“A defamatory statement is actionable only at the suit of a person who can be identified as having been referred to in or by the statement. The statement must be ‘of and concerning’ the person. A person is identified where he or she is named, or identified by title or description, in the statement. Identification can also occur by the inclusion of photographs or video footage of the claimant.”*³

Iżid jgħid iżda, illi fil-każ ta' allegat identifikazzjoni permezz ta' deskrizzjoni, ritratti jew filmati, il-persuna aggravata jinkombi lilha wkoll l-oneru tistabbilixxi illi kien hemm persuni li effettivament identifikawha mir-ritratt jew filmat impunjati.

Illi kwantu għall-identifikazzjoni tal-attur fl-pubblikazzjonijiet ossia filmati mxandra mill-konvenut, il-Qorti rat it-tliet filmati ppubblikati mill-konvenut fit-13 ta' Frar 2019, l-14 ta' Frar 2019 u 16 ta' Frar 2019 u miżmumin ferm il-fatti fuq esposti li

---

³ Collins on Defamation (2014 Ed.), Matthew Collins QC. 5.01, p. 105.

dwarhom m'hemmx kontestazzjoni, hija fehmet minnufih illi f'dawk is-siltiet mill-filmati impunjati fejn is-soġġett tal-monologu tal-konvenut jew id-dijalogu f'xi telefonata (fosthom il-Barbier) jittratta l-elezzjoni li ġejja tal-Kunsill Lokali u wħud mill-kandidati⁴, il-karattru tal-mustaċċun li jinsab fil-mira tat-tmaqdir tal-konvenut **jirrapprezenta persuna li ilha involuta fit-tmexxija tal-Kunsill għal hamsa u ghoxrin sena u mhuwix appoġġjat mill-konvenut.** Għall-Qorti din hija referenza mhux daqstant sottili għas-Sindku Francis Debono, identifikabli ulterjorment fir-referenza kontinwa għall-mustaċċi. Identifikazzjoni li ssir iktar skjaċċanti meta l-konvenut matul xi waqtiet tal-filmati u speċifikatament waqt telefonati fejn is-soġġett tad-diskors hu evidentement l-elezzjoni li ġejja u l-mustaċċun, jilbes par mustaċċi foloz grizi li jixbħu dawk tal-attur, mustaċċi li huma distintivament identifikabli mal-attur⁵.

Fir-rigward, ġie ritenut:- *“A statement can identify a person even though the person is not referred to by name, if it contains material which would lead people acquainted with the person to believe that the or she was the person referred to.”*⁶

Fid-deċiżjoni fil-każ ta' **MDA Marine Design Associates Ltd v. British Columbia Ferry Services Inc.**⁷, intqal hekk minn Fenlon J:-

“A plaintiff may be identified even though he is not mentioned by name, where a reference is made to something over which he exercises control or for which he has some responsibility.”

Il-Qorti, li mhijiex daqshekk intiża fuq ix-xena politika tal-Marsa, fehmet minnufih anke mill-ewwel filmat l-isfond tal-kampanja elettorali fil-lokal tal-Marsa u li l-mustaċċun huwa effettivament il-persuna li dak iż-żmien kienet tmexxi l-Kunsill u hija wkoll kandidat għall-elezzjoni:- *Hamsa u ghoxrin sena li ilek fil-kariga*”; *“Talli*

---

⁴ Fosthom xi ħadd b'kunjomu Scerri u ieħor b'kunjomju Azzopardi.

⁵ Ara ritratti esebiti mill-attur Dok. E u Dok. F.

⁶ Collins, *supra*, 5.08, p. 107.

⁷⁷ 2008 BCSC 1432 (para. 20).

nħassrek minn fuq il-lista". Aħseb u ara l-Marsin li raw il-filmati kemm ikunu fehmu iktar malajr li r-referenza li kien qed jagħmel il-konvenut għall-mustaccun hija tabilhaqq referenza għall-attur is-Sindku Francis Debono, bħalma del resto fehmuha b'mod evidenti d-diversi persuni li ċemplu waqt il-filmati biex jikkondividu l-fehmiet tal-konvenut dwar il-mustaccun jew biex jesprimu l-appoġġ tagħhom għalih⁸. Din l-assoċjazzjoni tinsilet ulterjorment mis-segwent i siltiet ċitati espressament mill-attur fid-dokument anness mal-Affidavit tiegħu⁹:-

*"... Biex toqghod tagħmel hekk u tagħmel hekk ghax gejja l-elezzjoni, biex tagħmel in-nies bzar fl-ghajnejn, mela n-nies nesew dawk il-25 sena terturi li tajthom? U l-kameras meta mghamilthomx? Ghad baqalek sa Mejju biex tghamilhom u anka jekk tagħmilhom ta' ghax mintiex tiela. Mela n-nies tal-Marsa qed tahsibhom cwiec? U jridu jkunu altru cwiec biex ituk l-unu u min itik l-unu ghax ipappi mieghek, ma tarax ha nigi jien u ntik l-unu, jien lilek mhux talli ma ntikx l-unu, talli nħassrek minn fuq il-lista, ma tezistix."*¹⁰ (enfasi tal-Qorti)

*"Mela l-Marsin cwiec? Ha jinsew dawk il-25 sena ta' terturi minn dak il-katoj mustaccun? ... Ghax għadda z-zmien li jitmejjel bin-nies issa. Ma jmurx joqghod idoqq it-trumbetta."*¹¹ (enfasi tal-Qorti)

*"Fejnhom il-kameras? Hu ma jagħmilhomx ghax parti mill-finanzi jonfoqhom fuq xi haga ohra, xi villegjatura, ma jaqbillux jghamel kameras halli hadd ma jaqbad lil hadd."*¹² (enfasi tal-Qorti)

*"Ahna l-importanti li tal-mustacci jdabbar rasu."*¹³

---

⁸ F'telefonata minn persuna anonima, filmat tat-13 ta' Frar 2019 u 14 ta' Frar 2019, saret referenza għalih bħala l-"King".

⁹ Pendrive Dok. D.

¹⁰ Filmat tat-13 ta' Frar 2019: -49:01

¹¹ Filmat tat-13 ta' Frar 2019: -28.08

¹² Filmat tat-13 ta' Frar 2019: -24.42.

¹³ Filmat tat-13 ta' Frar 2019: -12.40

*“Qed ihabbat il-bibien ukoll tal-mustacci, interessanti, ma jisthix! ... Tieghi ma jhabtux, ghax jaf kif nilqghu. Dak min hu? Qas biss tela’ bil-voti, tela’ imbruljunament.”*¹⁴ (enfasi tal-Qorti)

*“Vera li hadd m’hu l-fuq mil-Ligi imma lanqas hu sew, li min tela’ bis-sew, nghamlulu kif ghamlulu u nhalli lil dan il-mustaccun ghal 25 sena ghax ma jkunx hemm bniedem min jikkompetilu, mhux ghax ma jkunx hemm, imma ghax hu qarrieq, jaf minn fejn ghandu jghaddi, dawk il-par mustacci, qisu fenek, imma issa ghandkom ic-cans, ha johorgu zewgt izwiemel fuq il-Marsa, li huma Azzopardi u Martin, ghalija m’hemmx ohrajn.”, “Jekk ha toqghodu tmexxu l-voti ta’ dak u tal-iehor u l’hemm u l’hawn, ha jibqa’ dal-mustaccun imbruljun, dal-katoj li ma jistax jara trumbetta li ma jdoqqiex.”*¹⁵ (enfasi tal-Qorti)

*“Aħna l-aqwa li tal-mustaċċi jdabbar rasu”*¹⁶

*“Ilna ħamsa u għoxrin sena il-Marsa taht kalvarju”*¹⁷

*“Biex titmejjel bihom sewwa issa li gejja l-elezzjoni, wahhaltihom zewg arbli tad-dawl, biex min ikollu jghamel, iktar jara x’jghamel lil dik in-naha.”*¹⁸ (enfasi tal-Qorti)

Għandu jingħad ukoll illi anke fil-filmat tal-14 ta’ Frar 2019, hu pjuttost ovvju li r-referenza għall-mustaċċun hi għas-Sindku għaliex minnufih il-konvenut isellem lil kunsillier li m’huwiex ħiereg għall-elezzjoni tal-Kunsill u mbağħad jaqbež minnufih għall-mustaċċun li diversament, ħiereg għall-elezzjoni u, bħalma diġa’ gie stabbilit, il-konvenut m’ghandux grazzja miegħu. F’dan il-filmat, ir-referenza għall-attur bħala s-Sindku tal-Marsa tinsilet faċilment mis-segwentli silta:-

---

¹⁴ Filmat tat-13 ta’ Frar 2019: -6.04

¹⁵ Filmat tat-13 ta’ Frar 2019: -5.35

¹⁶ Filmat tat-13 ta’ Frar 2019:- 00:46.

¹⁷ Filmat tat-13 ta’ Frar 2019:- 00:32.

¹⁸ Filmat tat-13 ta’ Frar 2019:- -44.28.

*“Jien nahdem hafna minn wara l-kwinti minghajr ma ndoqq trombi, minghajr ma naqta zigarelli kif jghamel dak tal-mustacci”, “dak meta jghamel xi haga jnaddaflek xi triq, tarah jipostja fuq ir-ritratti, ara bhal dak li qallu, it-triq kienu jnaddfuha l-girien wahidhom.”*¹⁹

Imbagħad, fl-aħħar filmat, dak tas-16 ta’ Frar 2019, il-konvenut jirreferi espressament għall-elezzjoni li ġejja u l-attur huwa kjament identifikabbli fir-referenza għall-hamsa u ghoxrin sena ta’ terturi mill-“*kbir tagħna*”:-

*“... ghax riesqa t-tellieqa, forsi n-nies jilhqu jinsew dawk il-hamsa u ghoxrin sena li ghamlu terturi u jieħdu daqsxejn ruh meta tersaq din l-elezzjoni f’Mejju.”*²⁰

*“Dan il-fondi li jircievi ma jghamel xejn bihom il-Marsa ghax il kbir tagħna jtih u jdahhalhom go butu, ipappu dawk l-erbgha li jkun hemm mieghu, dawk il-fniek u daqsekk.”*²¹ (enfasi tal-Qorti)

*“Nixtieq nghid proset lil dak il-mustaccun, li wehlilna t-tabelli biex ma nnizlux il-klieb fil-playing grounds, mela x’ha nnizzlu qtates?”*²²

Għalkemm il-konvenut xehed illi huwa ma kien qed jirreferi għal hadd u li l-mustaccun huwa karattru vvintat, għall-Qorti ma tridx wisq intelligenza jew hila biex fil-kuntest tas-soġġett li kien qed jiġi diskuss u fl-isfond tal-kritika kontinwa tal-mustaccun b’rabta ma’ kull haġa negattiva li għandha x’taqsam mal-Lokal tal-Marsa u l-attivitajiet li kien iwettaq dan il-karattru, wiehed jifhem illi l-mustaccun huwa effettivament is-sindku tal-lokal tal-Marsa. Il-Qorti tismerr il-mod kif minkejja li hu ovvjgħu għal kull persuna li hi dodata b’intelligenza ordinarja u li joqgħodu fil-lokal tal-Marsa u jew jafu lill-attur, li r-referenza għall-mustaccun hija referenza skjaċċanti għall-attur, il-konvenut dehrlu li seta’ jgħaddi ż-żmien billi jipprova jipperswadi li

---

¹⁹ Filmat tal-14 ta’ Frar 2019:- -21.10

²⁰ Filmat tat-16 ta’ Frar 2019:- -47.23.

²¹ Filmat tat-16 ta’ Frar 2019:-41.11.

²² Filmat tat-16 ta’ Frar 2019:-7.04.

huwa kien qed jikkritika lil xi pupu jew karattru immaginarju semplicement għaliex ma semma lil hadd b'ismu, nonche' s-Sindku tal-Marsa: ma jidher l-ebda pupu fil-filmati u lanqas jidher li l-konvenut qiegħed jindirizza lil xi pupu.

Ikkunsidrat;

Illi stabbilit li fir-referenzi fil-filmati ppubblikati mill-konvenut għall-mustaccun, huwa identifikabbli l-attur, il-Qorti trid tghaddi biex tiddetermina jekk is-siltiet impunjati mill-attur fil-pubblikazzjonijiet imsemmija fir-Rikors promotur humiex diffamatorji fil-konfront tiegħu.

L-attur jiddikjara li huwa hassu ingurjat b'diversi stqarrijiet li għamel il-konvenut fil-konfront tiegħu matul il-filmati impunjati. Is-segwenti huma **uhud** minn dawk l-istqarrijiet identifikati mill-attur bhala diffamatorji f'Dok. D anness mal-Affidavit tiegħu²³:-

- **Filmat tat-13 ta' Frar 2019**

“Nixtieq nghidlu proset lill-mustaccun ghax ir-riklami tieghi qed jaslu, talli nehhlha l-barmil taz-zibel lil Mary minn hawn. Ghalfajn noqghod nghidlek jien ja bicca ta' fenek bil-mustacci? Biex toqghod taghmel hekk u taghmel hekk ghax gejja l-elezzjoni, biex taghmel in-nies bzar fl-ghajnejn, mela n-nies nesew dawk il-25 sena terturi li tajthom? U l-kameras meta mghamilthomx? Ghad baqalek sa Mejju biex tghamilhom u anka jekk tghamilhom ta' ghax mintiex tiela. Mela n-nies tal-Marsa qed tahsibhom cwiec? U jridu jkunu altru cwiec biex ituk l-unu u min itik l-unu ghax ipappi mieghek, ma tarax ha nigi jien u ntik l-unu, jien lilek mhux talli ma ntikx l-unu, talli nhassrek minn fuq il-lista, ma tezistix.”²⁴

---

²³ File intestat “Adrian Zammit (Transcripts – Facebook videos).

²⁴ -49 :01.

“Biex titmejjel bihom sewwa issa li gejja l-elezzjoni, wahhaltihom zewg arbli tad-dawl, biex min ikollu jghamel, iktar jara x’jaghmel lil dik in-naha u inti taf x’jaghmlu ghax jiena narak bit-tromba tissendika u toqghod itteftef il-karfus, ilni narak u ma nparla xejn ghax inkun bil-Goffy u l-Goffy toqghod thares lejk, **allahares ikun ghaddej xi tifel u jarak mal-haxix hemm kokka, dakinhar ghidli qed taqbad il-katerpillars, kont ser nghidlek xi tkun qed taqbad mhux il-katerpillar hemm hekk.**”²⁵

“Kemm thobbu kbir l-apparat?”²⁶

“Anka rajtu hemm jaqla l-karrotti mill-ghalqa ta’ Zaren, m’ghandekx biex tixtri erbgha karrottijiet ja mbruljun? Imbaghad Zaren miskin imur u ma jsibx karrotta wahda, mela kemm tiekol zunnarija? Sewwa nghidlek li qisek fenek.”²⁷

“Vera li hadd m’hu l-fuq mil-Ligi imma lanqas hu sew, li min tela’ bis-sew, naghmlulu kif ghamlulu u nhalli lil dan il-mustaccun ghal 25 sena ghax ma jkunx hemm bniedem min jikkompetilu, mhux ghax ma jkunx hemm, **imma ghax hu qarrieq, jaf minn fejn ghandu jghaddi, dawk il-par mustacci, qisu fenek, imma issa ghandkom ic-cans, ha johorgu zewgt izwiemel fuq il-Marsa, li huma Azzopardi u Martin, ghalija m’hemmx ohrajn.**”, “Jekk ha toqghodu tmexxu l-voti ta’ dak u tal-iehor u l’hemm u l’hawn, **ha jibqa’ dal-mustaccun imbruljun, dal-katoj li ma jistax jara trumbetta li ma jdoqqiex.**”²⁸ (enfasi tal-Qorti)

- **Filmat 14 ta’ Frar 2019**

“Ta’ xejn jixtrihom **dawk il-pilloli l-blu**, ma jisthix ta.”²⁹

“Kien bix-xorts tal-Hello Kitty dalghodu tal-mustacci.”³⁰

---

²⁵ -44:28.

²⁶ -46:35.

²⁷ -45:49.

²⁸ -5:35.

²⁹ -42:28

- **Filmat tas-16 ta' Frar 2019**

“Ghax jekk jitla’ hu, festa tal-vazelina jkun hawn ta’ u kulhadd jizloq, ja vazelinu, rajtu llum” “Insemmuha vazelina power, jew katoj power kollox jixraq. U imbruljun ifhimni taghmillu gid eh”, “ara jien mal-gargamella nxebhu.”³¹

“Dan il-fondi li jircievi ma jaghmel xejn bihom il-Marsa ghax il kbir taghna jtih u jdahhalhom go butu, ipappu dawk l-erbgha li jkun hemm mieghu, dawk il-fniek u daqsekk.”³²

“Taraw lil Marsin qieghdin jonfhu b’dal-katoj mustaccun, li jdahhal biss fil-but u x’imkien iehor ha nghidu hekk imma ejja nghidu fil-but.”³³

“Jew ghall-vazelina hi ma sabx minn hawn jew mar jixtri dawk il-pilloli l-blu ghax illum Vivienne ghalqet kmieni. Ghal xi haga nizel hemm, jew forsi qieghed johodhom bil-kontejners u qed igibuhomlu diretti.”³⁴

Il-Qorti tibda biex tosserva illi kwantu għall-identifikazzjoni tal-attur fil-karattru li l-konvenut isejjaħ *“il-mustaccun”* u x-xebħ kontinwu tal-attur ma’ fenek li jisraq u jiekol il-karrotti, isib riskontru s-segwentu insenjament:-

“... the law of defamation is clearly applicable in principle to publications of this type and it is thought that what will be permissible in respect of the private life of a politician or entertainer may not be so if applied to a person in private life If a person is a public character whose public life or great position is calculated to excite interest, there will be circumstances in which it would be unreasonable to suppose that his portayal in exaggerated form would tend to injure his reputation in the sense

---

³⁰ -39.55.

³¹ -56.15.

³² -41.11.

³³ -29.21.

³⁴ -28.16.

of making him an object of ridicule. ... In such a case a representation of him in a form or appearance entirely different from his real form and appearance or in an absurd costume or attitude might well tend to make him an object of ridicule in the eyes of his friends, and so be defamatory of him."³⁵

Kif inhuwa risaput, biex jiġi stabbilit jekk l-istqarrijiet humiex diffamatorji għall-fini tal-liġi fl-Att dwar il-Midja u l-Malafama, il-punt ta' tluq għandu f'kull każ ikun id-determinazzjoni dwar jekk il-kriterju stabbilit mill-Artikolu 3(4) tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama, huwiex sodisfatt fil-każ in dizamina. Din id-dispozzjoni tistipola illi **stqarrijiet m'humie diffamatorji sakemm ma jikkawżawx hsara serja jew ikunu jistgħu jikkawżaw hsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna jew persuni speċifiċi li jagħmlu t-talba.**

Dan ir-rekwiżit tas-serjeta` tal-ħsara lir-reputazzjoni, jew potenzjal ta' ħsara serja, introdott għall-ewwel darba permezz tal-liġi l-ġdida fil-Kap. 579, jistabbilixxi *threshold* ferm iktar oneruż u impenjattiv għas-suċċess ta' azzjonijiet għal malafama, milli dak li kien rikjest taħt il-Liġi tal-Istampa³⁶.

Il-Gatley, fil-kummenti tiegħu dwar l-Artikolu 1 tad-Defamation Act UK³⁷, jgħid illi t-tendenza li l-imputazzjoni tinċidi negattivament, anke jekk b'mod sostanzjali, fuq ir-reputazzjoni ta' persuna, ma għadhiex iktar suffiċjenti sabiex issostni azzjoni taħt il-liġi l-ġdida, għaliex din introduċiet kriterju ferm iktar oneruż minn hekk. Effettivament, taħt id-Defamation Act (UK) 2013 u ugwalment taħt l-Att dwar il-Midja u l-Malafama li effettivament, jikkonsisti f'riproduzzjoni kważi identika tat-test tal-liġi Ingliża, stqarrija, biex titqies bhala diffamatorja, għandha mhux biss tkun kapaċi li tolqot ħazin ir-reputazzjoni tal-persuna iżda **għandha tikkaguna jew tkun kapaċi li tikkaguna hsara serja lir-reputazzjoni.** Dan il-kriterju ta' serjeta' huwa meħtieġ ukoll biex jassigura konformita' mal-garanzija tal-liberta' tal-espressjoni sancita mill-Artikolu 10 tal-Konvenzjoni Ewropea.

---

³⁵ Gatley 2.12, p. 47.

³⁶ Kap. 248.

³⁷ Gatley, On Libel and Slander (2013 Ed.) 2.6, p. 41.

Skont il-Gatley³⁸:-

*“... whether a publication has caused or is likely to cause, serious harm is likely to require a careful investigation of facts of the particular case and in particular the inherent gravity of the allegation, the nature and status of the publisher and publishee, the claimant’s current reputation and financial position, and whether similar allegations have been published before.”*³⁹

Ghall-finijiet tal-ligi tal-malafama, il-kelma “reputazzjoni” ghandha tinftiehem f’sens wiesa’ li jikkompreni kull aspekk tal-pozizzjoni li l-persuna tokkupa fis-socjeta`.

*“In ordinary English usage, reputation is ‘the general opinion or estimate of a person’s character’. ... Reputation is to be interpreted in a broad sense as comprehending all aspects of a person’s standing in the community. ... Any imputation which reflects adversely upon a person’s character, that is, which expresses or implies some blame to or moral disparagement of, the person – will tend to lower the person in the estimation of reasonable people.”*⁴⁰

Ġie ritenut ukoll illi t-test li ghandu jigi applikat huwa dak li jistabbilixxi jekk l-imputazzjoni twassalx ghal “a loss of standing in some respect ... on the part of right-thinking members of society generally”⁴¹.

Huwa wkoll relevanti, anke ghal dak li ghandu x’jaqsam mar-raba’ eċċezzjoni tal-konvenut fir-Risposta tiegħu dwar il-prova tal-ħsara għar-reputazzjoni, dak li jintqal mill-Gatley fir-rigward:-

---

³⁸ Gatley, On Libel and Slander (2013 Ed.), p. 41, 2.5.

³⁹ Bhalta parti minn dan l-istharrig:- “Questions of tone and expression, as well as the medium and extent of publication, will all be relevant. The focus will be on the effect or potential effect of the statement on the reputation, rather than the feelings, of the claimant.” - Collins on Defamation (2014 Ed.) p. 154 7.32

⁴⁰ Collins, *supra*, 6.20 u 6.21. Ara wkoll **Berkoff v. Burchill** – per Neil LJ [1997] EMLR 139 (CA)

⁴¹ Collins, *supra*, 6.29, pg. 123.

“Proof that serious harm to reputation has actually occurred will obviously suffice but the claimant need only prove that such harm was likely. The harm need not manifest itself in financial terms, though it may do so: serious harm for the purposes of this provision may also be established by proof that the effect of the libel was to cause others to shun the claimant, or that the claimant was caused serious injury to feelings, distress, hurt and/or humiliation.”⁴²

Dan ifisser illi mhux mehtieg li l-attur iressaq prova li huwa attwalment garrab hsara f’termini finanzjarji jew tangibbli jew li r-reputazzjoni tieghu ntlax negattivament b’mod konkret bhala rizultat tal-allegat malafama. Konsegwentement, ir-raba’ eċċezzjoni tal-konvenut ma tregix.

Jigi osservat ukoll li hu fatt magħruf li l-partijiet kontendenti fil-każ li għandha quddiemha, kienu, tal-anqas fiż-żmien tal-pubblikazzjonijiet impunjati, entrambi persuni attivi fil-politika lokali: l-attur bhala Sindku tal-Kunsill Lokali tal-Marsa u l-konvenut bhala kandidat għall-ħajja pubblika. Dan ifisser illi l-attur bhala persuna politika, għandu jaċċetta parametri iktar wiesa’ ta’ kritika fir-rwol tieghu ta’ membru tal-Gvern Lokali u huwa mistenni li jkun fil-mira ta’ kritika, skrutinju u wkoll provokazzjoni mill-gurnalisti, kif ukoll mill-pubbliku in generali, b’rabta mar-rwol politiku tieghu. Għalhekk, huwa minnu wkoll illi l-limiti ta’ kritika aċċettabbli huma ferm iktar wiesa’ kwantu għall-persuna politika li, konsegwentement, hija mistennija li turi iktar tolleranza għall-kritika u espressjonijiet ta’ opinjoni li jsiru fil-konfront tiegħu milli kieku kien individwu privat.

Fid-decizjoni tagħha, il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fil-kaz ta’ **Feldek v. Slovakia**⁴³, gie ritenut:-

“74. The Court further recalls that there is little scope under Article 10 § 2 of the Convention for restrictions on political speech or on debate on questions of public

---

⁴² Gately On Libel and Slander, Twelfth Ed. [2013] 2.6, pg. 41.

⁴³ App. No. 29032/95, deciz 12 ta’ Lulju 2001 ECHR.

interest (see Sürek v. Turkey (no. 1) [GC], no. 26682/95, § 61, ECHR 1999-IV). Moreover, the limits of acceptable criticism are wider as regards a politician as such than as regards a private individual. Unlike the latter, the former inevitably and knowingly lays himself open to close scrutiny of his words and deeds by journalists and the public at large, and he must consequently display a greater degree of tolerance (see Lingens v. Austria, judgment of 8 July 1986, Series A no. 103, p. 26, § 42, or Incal v. Turkey, judgment of 9 June 1998, Reports 1998-IV, p. 1567, § 54).”

Ikkunsidrat;

Kwantu għall-istqarrijiet fuq citati - li importanti li jiġi mfakkar li huma **biss uhud** minn dawk senjalati mill-attur bħala diffamatorji fil-konfront tiegħu - għall-Qorti hu ovvjju li bosta minnhom huma sa ċertu punt, umoristiċi u indubbjament ikunu daħħku mhux ftit mill-udjenza tal-konvenut. Fir-rigward huwa ritenut:-

*“A difficult line has to be drawn here for two reasons: first, some degree of humour at the expense of others is generally regarded as part of normal life; secondly, insults which do not diminish a person’s standing with others do not found an action for defamation. Words which tend to subject the claimant to chaff or banter or “ribbing” **but which fall short of tending to make him look ridiculous** are not defamatory even if fair comment does not come into play.”⁴⁴ (enfasi tal-Qorti)*

Dan ifisser illi ċajt u żuffjett mhux neċessarjament biżżejjed biex isostnu azzjoni ta’ libell u lanqas m’huwa biżżejjed li l-attur iħossu offiż jew redikolat jekk il-kliem m’humix kapaċi jirrekaw ħsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna aggravata. Min-naħa l-oħra, hu generalment aċċettat illi imputazzjoni li l-persuna aggravata kienet jew seta’ kienet possibbilment involuta sa ċertu grad, f’kondotta illegali, hija kkunsidrata bħala diffamatorja. In propositu inghad⁴⁵:-

---

⁴⁴ Gately 2.11, page 46.

⁴⁵ Collins, *supra* 6.10, p.117.

“Most obviously however, statements that impute that the claimant has or may have been involved on some degree in a criminal act will almost invariably satisfy the test. Other common examples include imputations that, by reason of some conduct, the claimant is dishonest or a fraud, a hypocrite, dishonourable, immoral, or actuated by some improper motive ... or incompetent or otherwise unfit for some role.”

Dan kollu, naturalment, għandu jiġi applikat speċifikament tenut in konsiderazzjoni il-pożizzjoni partikolari tal-persuna aggravata.

Kif ingħad, l-attur fiż-żmien il-pubblikazzjoni impunjati, kien is-Sindku tal-Kunsill Lokali tal-Marsa u kien involut f’kampanja elettorali għal ri-elezzjoni ftit xhur wara. Il-konvenut kien avversarju politiku tiegħu għall-istess elezzjoni u legittimament, nieda kampanja elettorali kontra l-attur. S’hemmhekk, il-Qorti tqis li m’hemm xejn ċensurabbli daqs kemm m’hemm xejn ċensurabbli fil-kritika intensiva u ħarxa tal-operat tal-attur bħala Sindku tal-Kunsill – għall-kuntrarju, kritika bħal dik hija manifestazzjoni tal-liberta tal-espressjoni li hija permessa f’soċjeta’ demokratika u hija tabilhaqq intiża biex tippromowovi l-espressjoni libera tal-fehmiet anke għaliex il-limiti tal-kritika permissibbli fil-ħajja pubblika huma ferm wiesa’⁴⁶. Il-Qorti għalhekk tqis li l-kritika tal-konvenut hija aċċettabbli safejn din hija indirizzata għall-operat jew nuqqasijiet tal-attur bħala Sindku tal-Kunsill Lokali fit-tmexxija tal-istess Kunsill u huwa daqstant aċċettabbli li jesprimi l-pożizzjoni tiegħu kontra ri-elezzjoni tal-attur u n-nuqqas ta’ fiduċja tiegħu fih, *multo magis* meta l-attur huwa kandidat għal pożizzjoni pubblika u attwalment jokkupa kariga pubblika u meta l-konvenut innifsu huwa l-avversarju politiku tiegħu u kandidat għall-istess kariga.

Fir-rigward ta’ kritika li ssir minn avversarji fil-kamp politiku, ġie ritenut illi b’mod ġenerali:-

---

⁴⁶ “... in many cases even the fiercest criticism falls within the defence of fair comment”: **Vander Zalm v. Times Publishers** (1980) 109 D.L.R. (3d) 531 BCCA.

*“Right-thinking members of society ... may understand attacks by politicians on one another, **not imputing some base, dishonourable motive, or hypocrisy, to be fair game in the context of the modern political struggle.**”⁴⁷ (enfasi tal-Qorti)*

Collins, fil-kummenti tiegħu dwar id-deċiżjoni **Lange v. Australian Broadcasting Corp.**⁴⁸ qal hekk fir-rigward:-

*“Having regard to the subject matter of government and politics, an object of destroying the election prospects of a candidate, **without more, is not an improper motive.**”* (enfasi tal-Qorti)

Madanakollu, il-konvenut fil-kritika tiegħu tal-attur u biex inaqqaslu l-prospett li jiġi ri-elett bħala sindku, evidentement ma għarafx jieqaf mal-konfini taċ-ċajt sempliċi u l-kritika legittima, għad illi dawn huma ferm wesgħin fil-każ tal-attur bħala persuna pubblika u fl-isfond tal-kampanja elettorali, iżda ttraskorrihom mhux bi ffit meta bi kliem dirett kif ukoll indirett, iddeskriva lill-attur u jew wassal imputazzjoni li huwa **imbruljun, fieragh, qammiel u inkompetenti, li ġie elett b’mod qarrieqi u li jdahħal f’butu l-fondi pubbliċi minflok jużahom għall-ġid tal-lokal**, kif ukoll meta huwa penga lill-istess attur bħala **bniedem nittien**⁴⁹ **u lagħaqi li jħobb jindehes ma’ haddieħor.** Dawn l-imputazzjonijiet meħudin fl-assjem tagħhom - għad li wħud minnhom imdawrin b’saff ta’ umoriżmu - huma indubbjament propensi u ta’ kalibru li jnaqqsu l-kunfidenza pubblika fih kif ukoll jiskreditahawh fil-funzjoni pubblika tiegħu, jumiljawh f’għajnejn il-persuni li eleggiewh u s-soċjeta` in ġenerali u jqanqlu ċertu element ta’ stmerrija fil-konfont tiegħu<sup>50</sup>. Dan meta l-kariga pubblika tal-attur tesiġi serjeta` u integrita`.

---

⁴⁷ **Crow v. Johnson** (2012) EWHC 1982 (QB), para. 24.

⁴⁸ (1997) HCA 25.

⁴⁹ Ara referenzi riptetuti għal *“pilloli blu”* u l-kwantitajiet kbar li jixtri l-attur, kif ukoll referenzi għall-attur għaddej liebes shorts tal-Hello Kitty, li jħobbu *“kbir l-apparat”* (*“dak tal-batteries”*), inemmes bit-tromba u joqgħod *“kokka fil-ħaxix”*.

⁵⁰ *“Thus, even bearing in mind that the applicant is a politician, who “inevitably and knowingly lays himself open to close scrutiny of his every word and deed by both journalists and the public at large and must display a greater degree of tolerance” (see the Oberschlick (no. 2) judgment, cited above, § 29), the Court finds that the article at issue was indeed an understandable ground for indignation” – Andreas Walb v. Austria* [App. 24773/94] ECHR 21.3.2000.

Għalkemm, kif diġa' ngħad, il-filmati in diżamina għandhom xeħta ċajtiera, il-Qorti fehmet illi l-istqarrijiet impunjati huma effettivament intizi biex fl-aħħar mill-aħħar, jixxaqilbu l-bilanċ fl-elezzjoni tal-Kunsill Lokali kontra l-attur sewwassew billi jirredikolawh fil-kariga tiegħu ta' Sindku, iwaqqgħuh għaż-żuffjett u jnaqqssulu ġieħu, jumiljawh u jagħmlu ħsara lir-reputazzjoni tiegħu. Applikati l-prinċipji u l-insenjament fuq rapportati, il-Qorti tqis li dawn l-istqarrijiet jilħqu effettivament dan il-għan u hija wkoll tal-fehma illi **kumulattivament kif ukoll miżmum ferm ir-rikorrenza intensiva tagħhom fil-filmati in diżamina, l-istqarrijiet huma diffamatorji għall-attur għaliex jesponuh għar-redikolu b'mod gravi, inaqqssulu ġieħu u jsawruh f'oġġett taż-żuffjett, inkompetenti fil-kariga pubblika tiegħu kif ukoll bhala persuna ta' mġieba u xeħtiet mhux xierqa għal kariga pubblika.** Dan kollu magħdud huwa, fl-aġħar ipotesi, kapaċi jikkaguna ħsara serja lir-reputazzjoni tal-attur mhux biss fil-kariga pubblika tiegħu iżda wkoll b'mod ġenerali.

Naturalment, il-Qorti mhux sejra toqgħod tispekola dwar ir-raguni għaliex l-attur ma ġieħ elett bhala Sindku u jekk dan kienx dovut b'xi mod lill-filmati tal-konvenut. Għalkemm, kif ingħad, bhala kandidat għall-kariga pubblika l-attur kellu jistenna li jkun fil-mira ta' kritika anke dik ħarxa, m'huwiex mistenni li jittollera dik il-kritika li teżorbata l-limiti tal-liberta' tal-espressjoni⁵¹.

Biex tittratta iktar speċifikament l-eċċezzjoni tal-konvenut illi l-istqarrijiet impunjati jikkostitwixxu kummenti soċjali u politiċi u jikkonċernaw materji ta' interess pubbliku, il-Qorti bla tlaqliq tgħid li m'għandux raġun. Għall-kuntrarju, kif diġa' stabbilit, il-kummenti tal-konvenut li huma impunjati mill-attur, ma fihom l-ebda sostanza jew valur politiku u effettivament, għajr għall-kritika tal-operat tal-attur fit-tmexxija tal-Kunsill Lokali, dawn ma għandhom x'jaqsam xejn ma' materji ta'

---

⁵¹ Fl-Affidavit tiegħu l-attur għamel enfasi wkoll fuq il-fatt li fil-filmati tiegħu l-konvenut spiss jirreferi għall-postijiet li jkun żar l-attur fl-istess ġurnata jew fil-jiem ta' qabel, tant illi wieħed jista' jiġbed faċilment il-konklużjoni li huwa kien qed ikun mgħarraf minn terzi bil-movimenti tal-attur. Il-Qorti tifhem li r-referenza kontinwa għal dawn il-movimenti seta' kien ta fastidju għall-attur u seta' wkoll ikkostitwixxa reat kriminali iżda dan m'huwiex rilevanti għall-fini tas-suċċess tal-azzjoni ta' libell għaliex kif ingħad, din tista' tirnexxi biss bi prova tal-element tal-ħsara serja lir-reputazzjoni u għalhekk jeżorbata l-parametri tal-azzjoni odjerna.

interess pubbliku. Inoltre, il-fatt li dawn il-kummenti saru fil-kuntest ta' kampanja elettorali politika u b'xehta ċajtiera ma jagħmel xejn biex jiġġustifika jew inaqqas mill-estremi ta' żebliħ u vessazzjoni a skapitu tal-attur. Effettivament, għalkemm l-istqarrijiet tal-konvenut huma diretti fil-konfront ta' politiku u kwindi persuna pubblika, bosta minnhom ma għandhom x'jaqsmu assolutament xejn mat-twettiq tal-funzjonijiet pubbliċi tiegħu jew għall-kondotta tiegħu fuq livell politiku jew mar-rwol tiegħu fi ħdan il-Kunsill Lokali tal-Marsa, u ma jikkontribwixxu assolutament xejn għal dibattitu ta' interess pubbliku ġenerali.

Kwantu għall-allegazzjoni li l-istqarrijiet impunjati jikkostitwixxu kumment ġust, il-Qorti tosserva li l-konvenut ma ressaq l-ebda provi kwalsiasi in sostenn tal-kriterji għas-suċċess tad-difiża tal-opinjoni onesta, qabel magħrufa bħala "kumment ġust". Effettivament, huwa naqas b'mod assolut milli jissodisfa r-rekwiziti tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4(2) tal-Att u speċifikatament, naqas milli juri li dawk l-istqarrijiet li jikkostitwixxu dikjarazzjonijiet ta' opinjoni fihom xi bażi fattwali jew li persuna onesta setgħet tikkondividi l-fehmiet tiegħu abbażi ta' fatti li eżistew dak iż-żmien.

Ikkunsidrat;

Illi għall-fini tal-likwidazzjoni tad-danni skont l-Artikolu 11 tal-Att, il-Qorti qieset min-naha wahda, il-fatt illi d-dikjarazzjonijiet impunjati saru fil-konfront ta' persuna pubblika mingħajr ma ntwera li dawn jirriflettu l-kondotta fattwali tiegħu fil-kariga pubblika li jokkupa; il-fatt li l-imputazzjonijiet ġew pubblikati fuq pjattaforma tal-midja soċjali li hi aċċessibbli fiha nnifisha minn numru indefinit ta' persuni u l-fatt illi effettivament, mill-filmati nfushom jirriżulta li diversi persuni raw dawn il-filmati; il-fatt li ma sar l-ebda tentattiv biex l-imputazzjonijiet jiġu sostanzjati b'xi provi; il-fatt li dawn il-filmati kkaġunaw fastidju kif ukoll qies sostanzjali ta' umiljazzjoni lill-attur u l-fatt li mhux biss ma saret l-ebda apologija lill-attur, talli l-filmati impunjati baqgħu aċċessibbli sal-lum il-ġurnata.

Min-naħa l-oħra, il-Qorti sejra tiehu in konsiderazzjoni wkoll il-fatt illi huma l-Marsin iktar minn haddieħor li jkunu fehmu li l-istqarrijiet impunjati kienu dwar jew jikkonċernaw proprju lill-attur. Il-fatt li mhux kull persuna li lilha ġew ippubblikati dawn il-filmati tkun neċessarjament u effettivament fehmet dan, għandu jincidi mhux ftit fuq il-likwidazzjoni tad-danni. Il-Qorti sejra tiehu in konsiderazzjoni wkoll l-interess tal-proporzjonalita' fil-valutazzjoni tas-somma li għandha tingħata lill-attur u dan bl-applikazzjoni tad-dispozizzjonijiet tas-subartikolu (4) tal-Artikolu 11 tal-Att.

Fil-qies ta' dan kollu, il-Qorti hi tal-fehma li għandha tillikwida s-somma ta' tmien mija u ħamsin Euro (€850) in linea ta' danni morali.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi li filwaqt illi tiċhad l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenut, tilqa' t-talba tal-attur, tiddikjara li l-filmati pubblikati mill-konvenut fuq Facebook fit-13 ta' Frar 2019, 14 ta' Frar 2019 u 16 ta' Frar 2019, huma libellużi u malafamanti fil-konfront tal-istess attur u tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-attur is-somma ta' tmien mija u ħamsin Euro (€850) in linea ta' danni morali. L-ispejjeż jithallsu mill-konvenut.

B'applikazzjoni tal-Artikolu 14 tal-Kapitolu 579 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna lill-konvenut sabiex minnufih jieqaf juri l-materjal li fih id-dikjarazzjonijiet malafamanti.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAGISTRAT.**